

SOCIAL UDVIKLING

PÆDAGOGISK IDRÆT 0-3 ÅR

VIA
UNIVERSITY COLLEGE

SOCIAL UDVIKLING

02

I EN IDRÆTSINSTITUTION CERTIFICERET AF DANMARKS IDRÆTSFORBUND OG VIA UNIVERSITY COLLEGE ARBEJDES DER MED PÆDAGOGISK IDRÆT, HVOR DER TAGES UDGANGSPUNKT I DE FIRE FOKUSPUNKTER. I DENNE PJECE BESKRIVES DET SOCIALE FOKUSPUNKT.

FOKUS PÅ DEN SOCIAL UDVIKLING

Vi bruger pædagogisk idræt til at udfordre og stimulere børnenes sociale færdigheder: samarbejde, kropssprog, opmærksomhed på andre, hjælpsomhed, konflikt-håndtering mm.

Som en del af den pædagogiske idræt har vi fokus på den psykiske udvikling hos børnene.

Det sker som led i arbejde med de fire fokusområder i pædagogisk idræt:

Fysisk udvikling

Psykisk udvikling

Social udvikling

Kognitiv udvikling

HVAD ER SOCIAL UDVIKLING?

Tidligere mente man, at børn blev født uden sociale kompetencer. I dag ved vi fra bl.a. videoobservationer af mødre og spædbørn, at selv helt små børn kommunikerer med deres voksne gennem øjenkontakt, mimik og lyde. Derudover ved vi, at tilknytning – dvs. evnen og muligheden for at knytte sig til en eller få særlige voksne, er et helt basalt behov hos alle børn. "Ro, renlighed og re-

gelmæssighed" anses ikke længere for tilstrækkelig omsorg for det lille barn. Barnet har brug for kontakt. Sociale erfaringer fra det første leveår udgør barnets sociale fundament. Institutionens opgave er at hjælpe barnet med at bygge videre på det fundament, så det kan fortsætte med at udvikle sig socialt, indgå i gode og sunde relationer og begå sig i forskellige sociale sammenhænge. Når barnet starter i institutionen omkring etårsalderen indebærer det, for de flestes vedkommende, en markant udvidelse af det sociale netværk. Fra den ene dag til den anden skal barnet dele hverdag med en masse andre børn. Barnets store sociale udfordring er at finde sig til rette i det nye store fællesskab med alt, hvad det indeholder af både glæder og udfordringer.

SOCIAL UDVIKLING OG PÆDAGOGISK IDRÆT

At grine sammen, at bevæge sig sammen, at slå med den voksne sammen, at gemme sig sammen, at kravle over en forhindringsbane sammen, at efterligne hinandens bevægelser, at hjælpe hinanden med at samle ringe sammen osv. De organiserede idræts-

”Hvad hedder de andre børn? Hvordan gør man for at være med i legen? Hvad betyder det, når de andre børn griner eller græder? Det er sjovt at løbe sammen. Vi kigger på hinanden og griner når vi hopper ned fra bænken. Vi tumler rundt i madrassen. Vi samles på tæppet for at lave idræt.”

lege giver børnene mulighed for at dele mange forskellige oplevelser med hinanden. En kvalitet ved legene, sammenlignet med børnenes selvstyrede leg, er at de i højere grad formår at samle hele børnegruppen om en fælles aktivitet. Det kan være med til at åbne op for nye relationer og styrke fællesskabsfølelsen blandt alle børnene. Ved at deltage i pædagogisk idræt, indgår barnet i et praksisfællesskab med ritualer, normer, regler og værdier. Hvilke værdier, der præger fællesskabet, er op til de voksne at bestemme. En vigtig social værdi kunne fx være, at der er plads til alle (men ikke til alt) i legen. Der kan fremhæves forskellige sociale kvaliteter ved de forskellige lege. De vilde lege kan fx bruges til at lære børnene at mærke og respektere grænser, massage kan give børnene erfaring med rolig kropskontakt, og en leg som Haleleg kan hjælpe barnet til at nuancere skellet mellem ”mit” og ”dit”.

BØRNEGENS EGNE SOCIALE BEVÆGELSESLIGE

Løbe

Tumle

Springe ud på blødt underlag

Hoppe i madrassen

Danse med hinanden i hænderne

Kramme

Køre hinanden i gåvognene

Trække hinanden på tæpper

SOCIALE IDRÆTSLIGE

Her er eksempler på nogle sociale idrætslege.

Faldskærmslege

Faldskærmen er god til at samle børnene. Alle holder fast i kanten og ryster, så der kommer bølger. Vi kan også fylde faldskærmen med små bolde og få dem til at hoppe som popcorn. Eller børnene kan skiftes til at komme op og sidde i faldskærmen og få en karrusel- eller slædetur.

Rulle træstamme

Hvordan får vi børnene til at samarbejde? Kan de samarbejde? Ja. De kan fx hjælpe hinanden med at rulle en stor skumpølle op af en bakke.

Bro bro brille

Man kan godt lave sociale sanglege. I stedet for at insistere på, at alle skal gå i en lang række i Bro, bro, brille går vi rundt i mange små grupper. Og børnene har altid mulighed for sig selv eller sige fra, hvis de ikke har lyst til at blive fanget i gryden.

Vælt væggen og andre vilde lege

Det gælder om at skubbe alt hvad man kan, så væggen og den voksne vælter. Vi kan også tumle og bryde i madrasserne. I de vilde lege kan børnene både samarbejde og

Tid til fordybelse

VIDEREUDDANNELSE OG KOMPETENCEUDVIKLING

---

brydes. De kan lære at sige "stop", hvis legen bliver for vild, ligesom de kan lære at respektere, hvis et andet barn, siger stop.

Hulahop og andre navnelege

Caroline hopper i hulahop! Caroline hopper i hulahop! Hulahop, hulahop og stop!

Når børnene skiftes til at komme i centrum for legen føler de sig som en del af fællesskabet, samtidig med at de lærer hinandens navne at kende. Rigtig mange idrætslege kan laves som navnelege, hvor børnene skiftes til at være "på".

Krammedans

Hoppedans er en sang som vi ofte laver, og den kan laves med mange forskellige bevægelsesvariationer: hop-pe, kravle, løbe, liste osv. Og så kan man også sætte fokus på kropskontakt med fx krammedans, kilde-dans eller "danse-dans" hvor børnene holder hinanden eller de voksne i hænderne.

Andre sociale idrætslege

Haleleg
Fisker, fisker
Kongens efterfølger
Bytteleg
Massage
Andre idéer?

Prøv nogle af legene derhjemme.

Denne pjece er udarbejdet af personalet fra henholdsvis M-husets idrætsvuggestue og idrætsinstitutionen Blæksprutten og udgivet i samarbejde med VIA University College og DIF.

Hos Højskolen for Videreuddannelse og Kompetenceudvikling, VIA University College finder du diplomuddannelser og kurser, der kombinerer teori med praksis og klæder dig fagligt på til jobbet. Vi tilbyder skræddersyet efter- og videreuddannelse som supplement til vores faste udbud. Du finder os i hele Region Midtjylland. Læs mere på www.viauc.dk/videreuddannelse

---